

«Жалақы және еңбек жағдайлары»

Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы

Шығарылған күні: 07.08.2023

Келесі шығарылым күні: 06.11.2023

[1. Негізгі ойлар](#)

[2. Жалақы динамикасы](#)

[3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдістемелік түсініктемелер](#)

[6. Қатысты басылымдарға сілтемелер](#)

[7. Пайдалы сілтемелер](#)

[1. Негізгі ойлар](#)

2023 жылғы II тоқсанда Қазақстан Республикасы бойынша айлық жалақының орташа мәні 2022 жылғы тиісті тоқсанға қарағанда 17,1%-ға өсіп, 365 502 теңгені құрады.

Қазақстан Республикасындағы жалақының медианалық мәні бағалау бойынша 2023 жылдың II тоқсанында 240 937 теңгені құрады.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы 70000 теңге мөлшерінде белгіленді.

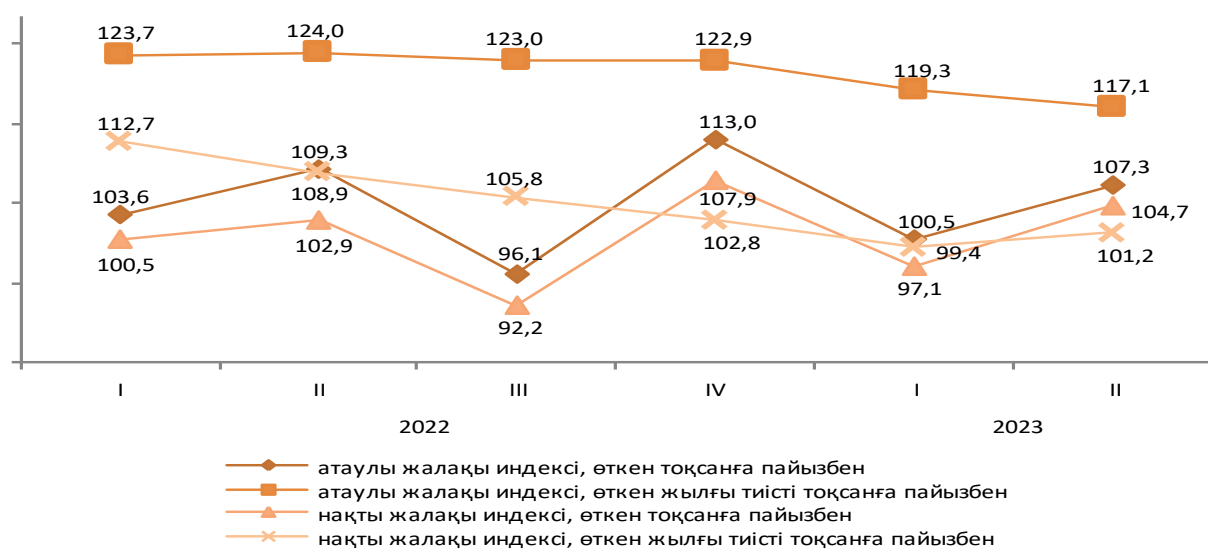
[2. Жалақы динамикасы](#)

Өткен тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 7,3%-ға өсті, нақты жалақы индексі 104,7% құрады.

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 17,1%-ға өсті, нақты жалақы индексі 101,2% құрады.

1 сурет

Қазақстан Республикасындағы тоқсандар бойынша атаулы және нақты жалақы индексі

1 кесте

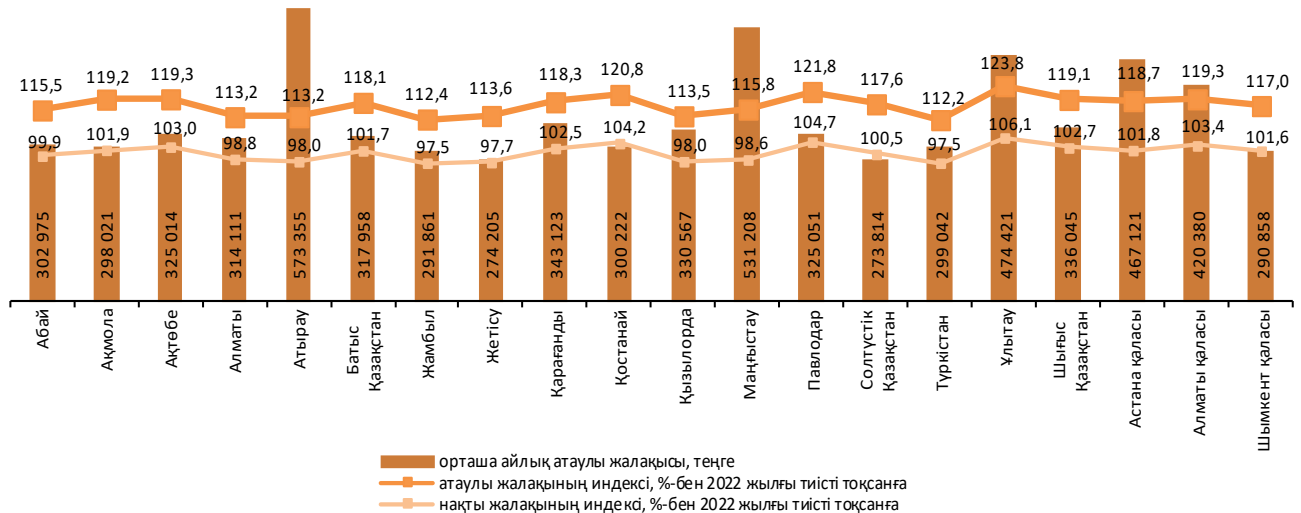
Қазақстан Республикасындағы жалақы

	Айлық жалақының орташа мәні			Нақты жалақы индексі, пайызбен		Айлық жалақының медианалық мәні (бағалау), теңге
	теңге	өткен тоқсанға	өткен жылғы тиісті тоқсанға	өткен тоқсанға	өткен жылғы тиісті тоқсанға	
2022						
I тоқсан	285 433	103,6	123,7	100,5	112,7	188 156
II тоқсан	312 011	109,3	124,0	102,9	108,9	205 676
III тоқсан	299 782	96,1	123,0	92,2	105,8	197 615
IV тоқсан	338 715	113,0	122,9	107,9	102,8	223 279
2023						
I тоқсан	340 556	100,5	119,3	97,1	99,4	224 493
II тоқсан	365 502	107,3	117,1	104,7	101,2	240 937

Өңірлік бөліністе 2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда 2023 жылдың II тоқсанында орташа айлық атаулы жалақының ең көп өсуі Ұлытау облысында – 23,8%, Павлодар облысында – 21,8%, Қостанай облысында – 20,8% құрады. Ең төменгі өсім Түркістан облысында – 12,2% және Жамбыл облысында – 12,4% байқалды.

2 сурет

2023 жылғы II тоқсандағы өңірлер бойынша қызметкерлердің айлық жалақысының орташа мәні

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық жалақының ең жоғары өсуі ақпарат және байланыс – 36,0%, көлік және жинақтау – 24,6%, ауыл, орман және балық шаруашылығы – 23,7%, көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу – 21,8% салаларында байқалды. Өнеркәсіпте орташа айлық жалақы – 20,4%-ға, денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету саласында – 15,6%-ға өсті.

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық атаулы жалақының ең төменгі өсуі білім беру – 10,2%, құрылыс – 11,7% салаларында байқалды.

Салалық құрылымда ең жоғары атаулы жалақы қаржы және сақтандыру қызметінде орташа республикалық деңгейден – 2 есе, тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазуда – 1,9 есе, ақпарат және байланыста – 1,5 есе, кәсіби, ғылыми және техникалық қызметте – тиісінше 1,3 есе жоғары болып тіркелді.

2 кесте

2023 жылғы II тоқсандағы экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы*

	Орташа айлық атаулы жалақысы			Нақты жалақы индексі, пайызбен	
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	2022 жылғы тиісті тоқсанға
		өткен тоқсанға	2022 жылғы тиісті тоқсанға		
Экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша	365 502	107,3	117,1	104,7	101,2
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	224 889	125,4	123,7	122,3	106,9
Өнеркәсіп	465 904	98,1	120,4	95,7	104,1
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	710 859	92,7	120,0	90,4	103,7
Өңдеу өнеркәсібі	394 850	100,7	120,5	98,2	104,1
Электр энергиясымен, газбен, бұмен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	304 712	108,1	120,2	105,5	103,9
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	219 517	108,7	121,4	106,0	104,9
Құрылыс	446 310	94,5	111,7	92,2	96,5
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	306 345	104,4	121,8	101,9	105,3
Көлік және жинақтау	451 841	103,3	124,6	100,8	107,7
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	294 049	86,8	112,7	84,7	97,4
Ақпарат және байланыс	546 609	101,0	136,0	98,5	117,5
Қаржы және сақтандыру қызметі	712 880	118,4	121,2	115,5	104,8
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	243 410	103,9	115,7	101,4	100,0
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	488 928	104,3	116,0	101,8	100,3

Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	351 493	98,2	116,1	95,8	100,3
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	301 097	103,8	120,9	101,3	104,5
Білім беру	323 230	123,8	110,2	120,8	95,2
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	298 249	109,2	115,6	106,5	99,9
Өнер, ойын-сауық және демалыс	214 751	105,8	118,0	103,2	102,0
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	293 162	117,5	117,6	114,6	101,6

* Кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы](#)

Динамикалық кестелер:

[Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасындағы экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасындағы орташа айлық жалақы айлар, тоқсандар бойынша](#)

3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы

2023 жылдың II тоқсанының соңында кәсіпорындар мен ұйымдардағы бос жұмыс орындарының (талап етілетін қызметкерлердің) саны 54 464 бірлікті құрады және өткен тоқсанымен салыстырғанда 2 167 бірлікке өсті. Оның ішінде салалық құрылымда 28% өнеркәсіптегі бос орындарды құрайды, 28,8% – мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандырудағы және көлік және жинақтаудағы бос орындар.

Өңірлер арасында бос орындар саны бойынша Алматы қаласы – 14 178 бірлік, Астана қаласы – 6 609 бірлік, сондай-ақ Павлодар облысы – 4 520 бірлік және Қарағанды облысы – 4 140 бірлік көшбасшы болып табылады.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

4. Глоссарий

Жалақы – бұл экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың, атап айтқанда жалдану бойынша жұмыс істейтін адамдар табысының едәуір бөлігінің басты нысаны болып табылады. Жалақы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жұмыскердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына қарай еңбек үшін төленетін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

ХЕҰ стандарттарына сәйкес еңбекақының негізгі төрт тобын бөліп көрсетеді:

- 1) тарифтік мөлшерлеме мен лауазымдық айлықақылар бойынша есептелген жалақы;
- 2) біржолғы төлемдер мен сыйлықақылар;
- 3) жұмыс режимі мен еңбек жағдайларына байланысты өтемақы төлемдері;
- 4) Жұмыс өтелмеген уақытқа ақы төлеу.

Орташа айлық атаулы жалақысы есептелген жалақы қорының сомасын қызметкерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу арқылы анықталады.

Атаулы жалақы индексі – есепті кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

Нақты жалақы индексі – есепті кезеңдегі бағаның өзгеруін ескере отырып базистік кезеңмен салыстырғанда атаулы жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш. Атаулы жалақы индексін тауарлар мен қызметтердің тұтынушылық бағасының индексіне бөлу жолымен анықталады. Екі индекс те бір және сол уақыт кезеңіне жатады.

Медиандық жалақы – есептелген жалақы мөлшері бойынша қызметкерлер санын бөлу қатарының ортасында тұрған және оны тең екі бөлікке бөлетін төмен және жоғары медиандық жалақымен жалақы мөлшері.

5. Әдістемелік түсініктемелер

Тиесілігіне және меншік нысанына қарамастан, қызметкерлердің саны 100 адамнан асатын, сондай-ақ «Шағын кәсіпорын қызметі туралы» (индексі 2-МП) статистикалық нысан бойынша есеп беретіндерден басқа, саны 100 адамға дейін экономикалық қызметтің барлық түрлерінің заңды тұлғалары мен олардың құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері еңбекақы статистикасы бойынша мемлекеттік статистикалық байқаулардың объектілері болып табылады.

Орташа айлық жалақыны, жалақы қорының құрамын, жұмыс берушінің жұмыс күшіне жұмсаған шығындарын мемлекеттік статистикалық байқаулар үздіксіз әдіспен жүргізіледі.

Орташа айлық жалақы туралы деректердің көзі "Еңбек бойынша есеп"(индексі 1-Т, кезеңділігі тоқсандық, жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқау болып табылады. Осы статистикалық байқау бойынша барлық ірі, орта және шағын (кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда) тексеруге жатады.

6. Қатысты басылымдарға сілтемелер

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны мен жалақысы](#)

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

7. Пайдалы сілтемелер

["Еңбек бойынша есеп" 1-Т статистикалық нысаны \(кезеңділігі тоқсандық\)](#)

[Орташа айлық атаулы жалақы / "Талдау" Ақпараттық-аналитикалық жүйесі](#)

Шығаруға жауапты: Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті	Департамент директоры: Н. Белоносова Тел. +7 7172 749022	Орындаушы: А.Сагнаева Тел. +7 7172 749554 E-mail: a.sagnaeva@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, г. Астана Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерліктер Үйі, 4 кіреберіс
--	---	--	--
